

ZAŽÍME TO SPOLU

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky	
Dátum 08-04-2013	
Podacie číslo: 204/OER/2013	Číslo spisu: 3/OER/2013
Prílohy/listy: 4	Vyhavuje: 10

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky
Odbor ekonomickej regulácie
p. Ing. Jana Kopečná
Továrenská 7
P.O. Box 40
828 55 Bratislava 24

VÁŠ LIST ČÍSLO

VYBAVUJE Horshkov

TELEFÓN +421 2 5882 7279

DÁTUM 08.04.2013

VEC Pripomienky k návrhu opatrenia v procese konzultácií podľa § 10 Zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách – analýza veľkoobchodného relevantného trhu č. 7

Názov návrhu opatrenia: **Analýza veľkoobchodného relevantného trhu č. 7** (zo dňa 08.04.2013)

Identifikačné údaje dotknutej osoby:

Slovak Telekom, a.s., IČO 35 763 469:

Kontaktná osoba:

Ing. Martin Čechák

Manažér národ.regulatórnych záležitostí

Tel.: +421258820020

martin.cechak@telekom.sk

1. Úvod

Telekomunikačný úrad SR (ďalej len „Úrad“) dňa 07.03.2013 zverejnil analýzu relevantného trhu č. 7, ktorá je v rozhodnutí zo dňa 20. januára 2011, ktorým sa určuje zoznam relevantných trhov definovaný ako „ukončenie volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach je služba, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi mobilnej telefónnej služby z bodu prepojenia medzi mobilnými sieťami alebo medzi mobilnou sieťou a pevnou sieťou do koncového bodu v mobilnej telefónnej sieti určeného špecifickou sieťovou adresou“ a na základe výsledkov predmetnej analýzy dňa 08. 10. 2012 uverejnil pre národnú konzultáciu výsledky analýzy kde zároveň navrhuje určiť spoločnosť Slovak Telekom, a.s. (ďalej len „spoločnosť Slovak Telekom“) za významný podnik na predmetnom trhu a uložiť viaceré povinnosti.

Spoločnosť Slovak Telekom týmto v zmysle ustanovení § 10 Zákona zo dňa 14. septembra 2011 o elektronických komunikáciách v platnom znení (ďalej len „Zákon“) zasiela **vyjadrenie k predmetnému návrhu opatrenia/analýze**.

Podľa názoru spoločnosti Slovak Telekom obe časti predmetného opatrenia trpia vážnymi nedostatkami, ktoré Úrad musí odstrániť. Veríme, že takáto prepracovaná analýza jasne ukáže zbytočnú povahu regulácie relevantného trhu.

Konkrétne je v častiach „Úvod“ a „Analýza“ závažným nedostatkom absencia jasnosti, čo je predmetom regulácie z hľadiska tovarového rozsahu predmetného trhu; Úrad narába s definíciou služby ukončovania volaní, ktorá je v rozpore s definíciou podľa rozhodnutia zo dňa 20. januára 2011, a tiež uvádza vzájomne nezlučiteľné trhové podiely našej spoločnosti (100%, následne 33,53% - 28,85%). Ďalej, Úrad navrhuje zásadné rozšírenie rozsahu regulovaných služieb, a to tak, aby sa regulácia vzťahovala aj na volania prichádzajúce v rámci medzinárodného prepojenia, a to bez akéhokoľvek odôvodnenia prečo medzinárodné prepojenie spadá do vecného vymedzenia relevantného trh č. 7.

V časti „Povinnosti“ Úrad navrhuje rozsiahle *ex-ante* povinnosti, ktoré odôvodňuje len stručne ak vôbec a hlavne bez odkazu na reálne a dôvodné predpokladané *ex-ante* hrozby, resp. na prípadné sťažnosti, či iné prejavy nespokojnosti zo strany podnikov na trhu. Odôvodnenie, prečo Úradom navrhnuté povinnosti nie sú neprimeraným zaťažením, chýba vôbec.

2. Pripomienky k jednotlivým častiam/ustanoveniam návrhu opatrenia:

2.1 Pripomienky k častiam „Úvod“ a „Analýza“

2.1.1 (Zásadná) „Služba ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti zahŕňa ukončenie všetkých volaní prichádzajúcich na mobilné telefónne čísla bez ohľadu na to, kde a akým spôsobom bolo volanie zostavené. Služba ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti preto .... a) zahŕňa ukončenie volaní zostavených vo vlastnej sieti,“ (str.10)...

Návrh na zmenu: vypustiť písm. „a) zahŕňa ukončenie volaní zostavených vo vlastnej sieti,“ doplniť do analýzy na str. 10 nasledujúcu vetu : „*Úrad v rámci vyhodnocovania predmetnej služby ukončenia volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach nezahrnul na relevantný trh aj služby samozásobovania (tzv. self supply), nakoľko v zmysle definície relevantného trhu č. 7 v rozhodnutí zo dňa 20. januára 2011, ktorým sa určuje zoznam relevantných trhov, na relevantný trh patria volania ktoré sú smerované ku koncovému užívateľovi mobilnej telefónnej služby z bodu prepojenia medzi mobilnými sieťami alebo medzi mobilnou sieťou, a pri samozásobovaní táto podmienka nie je naplnená.*“

Odôvodnenie: citovaný náleží Úradu je v zjavnom rozpore s rozhodnutím zo dňa 20. januára 2011, ktorým sa určuje zoznam relevantných trhov. Toto rozhodnutie jasne definuje kumulatívne podmienky, ktoré musí splniť veľkoobchodná služba na to, aby bola zaradená na trh č. 7: ukončenie volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach je služba, ktorá:

1. *spočíva v prenose volania,*
2. *(volanie je smerované) ku koncovému užívateľovi mobilnej telefónnej služby,*
3. ***z bodu prepojenia medzi mobilnými sieťami, alebo***
- (volanie je smerované) z bodu prepojenia medzi mobilnou sieťou a pevnou sieťou,
4. *(volanie je smerované) do koncového bodu v mobilnej telefónnej sieti určeného špecifickou sieťovou adresou.*

V prípade maloobchodnej služby vytvorené a následne aj ukončené u toho istého prevádzkujúceho podniku, tzv. „on-net“ volaniach, nedochádza k naplneniu podmienky 3 , nakoľko pri „on-net“ volaniach **zjavne chýba bod prepojenia.**

Podľa nášho názoru sa za „samozásobovanie“ súladné s vymedzením relevantného trhu v rozhodnutí zo dňa 20. januára 2011 dá považovať výlučne ukončovanie volaní prichádzajúcich **zo siete iného typu** (t. j. pevnej) patriacej tomu istému podniku, v prípade spoločnosti Slovak Telekom z jej pevnej siete do jej mobilnej siete. Samozásobovanie pri volaniach v rámci **tej istej mobilnej siete však neprichádza do úvahy, preto dôrazne vyzývame Úrad na odstránenie tejto nekonzistentnosti so svojím vlastným právoplatným rozhodnutím.**

2.1.2 (Zásadná) „*Služba ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti zahŕňa ukončenie všetkých volaní prichádzajúcich na mobilné telefónne čísla, bez ohľadu na to, kde a akým spôsobom bolo volanie zostavené. Služba ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti preto .... c) zahŕňa ukončenie volaní zostavených v zahraničnej mobilnej alebo pevnej sieti.*“ (str.10)

Návrh na zmenu: vypustiť písm. c) : „*c) zahŕňa ukončenie volaní zostavených v zahraničnej mobilnej alebo pevnej sieti.*“ ako aj všetky odkazy na ukončenie volaní zostavených v zahraničnej mobilnej alebo pevnej sieti.

Odôvodnenie: Úrad v analýze **nijako nevenuje** dvom podstatným otázkam s ktorými je podľa nášho názoru pri takomto závažnom zásahu bezpodmienečne potrebné sa vysporiadať:

- otázke zastupiteľnosti ukončovania volaní zostavených v zahraničnej mobilnej alebo pevnej sieti s volaní zostavených v inej národnej mobilnej alebo pevnej sieti,
- otázke toho či Úrad vôbec ma právomoc regulovať ukončovanie volaní zostavených v zahraničnej mobilnej alebo pevnej sieti v prípade ak bod prepojenia je umiestnený mimo územia Slovenskej republiky.

Takáto absencia odôvodnenia je pre nás nepochopiteľná, v neposlednom rade vzhľadom na to, že ukončovanie volaní zostavených v zahraničných sieťach nikdy predtým nebolo v Slovenskej republike regulované. Túto zásadnú zmenu regulácie Úrad teda neodôvodňuje vôbec.

2.1.3 „Podľa definície relevantného trhu č. 7 je veľkoobchodný trh v reálnej projekcii, t.j. pri reálnom poskytovaní služieb, viazaný na existenciu konkrétnej verejnej mobilnej telefónnej siete. Plnenie na agregovanom trhu všetkých sietí nemožno považovať za homogénny produkt, keďže je vzájomne nezastupiteľné. .... Ukončenie volania v jednej sieti nie je zastupiteľné s ukončením volania v inej sieti. Ide o rozdielne služby, pretože tieto služby spolu nesúťažajú na jednom reálnom trhu. Vzhľadom na fakt, že plnenia spočívajúce v ukončovaní volaní v jednotlivých mobilných sieťach nie sú vzájomne zastupiteľné, je potrebné na území Slovenskej republiky v súčasnosti vidieť 3 samostatné trhy, resp. podtrhy.... Úrad preto z vecného hľadiska vymedzil 3 samostatné trhy, resp. podtrhy “(str. 15) ... V každom z týchto reálnych trhov má každý podnik monopolné postavenie...(str.15) Na predmetnom trhu v analyzovanom období pri vykonávaní súčasnej analýzy naďalej pôsobia uvedené 3 podniky, ktoré poskytujú službu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti...(str. 17) Každý podnik - poskytovateľ takýchto služieb na relevantnom trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach má 100 % trhový podiel vo svojej vlastnej (jednotlivej) verejnej mobilnej telefónnej sieti.... Na zadanom relevantnom trhu č. 7 má každý podnik pôsobiaci na tomto trhu 100 % trhový podiel. (str. 26) Pri vyhodnotení trhových podielov vo všetkých troch verejných mobilných telefónnych sieťach úrad vykonal analýzu podielov vypočítaných na základe nasledovných ukazovateľov .. (str. 27) Najväčší trhový podiel podľa počtu aktívnych zákazníkov v sledovanom období, ako vidieť z grafického zobrazenia, dosahovala spoločnosť Orange Slovensko. Jej podiel podľa počtu aktívnych hlasových SIM kariet od konca roku 2009 do polovice roka 2012 postupne mierne klesal z 52,59 % k 31.12.2009 na 44,24 % k 30.06.2012. Mierne poklesol aj trhový podiel počtu aktívnych hlasových SIM kariet spoločnosti Slovak Telekom a to z 37,36 % k 31.12.2009 na 33,53 % k 30.06.2012. (str. 27) Podľa vývoja trhových podielov z objemu ukončených volaní v analyzovanom období dominovala spoločnosť Orange Slovensko. K 31.12.2009 dosahovala trhový podiel vo výške 60,82 % z celkového objemu terminovaných minút, pričom k 30.06.2012 jej trhový podiel klesol na 53,50 %. Vývoj trhových podielov spoločnosti Slovak Telekom bol viac menej stabilný a táto si počas celého sledovaného obdobia udržiavala trhový podiel na úrovni okolo 30 %, keď k 31.12.2009 dosahovala trhový podiel vo výške 34,08 %, ktorý sa k 30.06.2012 znížil na 28,85 %....(str. 29)

Návrh na zmenu: v týchto a všetkých koncepcie súvisiacich častiach návrhu opatrenia, ktoré vyjadrujú názor Úradu na tovarový rozsah relevantného trhu, jasne uviesť, ako Úrad v skutočnosti definuje tento relevantný trh. Zákon o elektronických komunikáciách Úradu umožňuje regulovať iba relevantné trhy, nie však „podtrhy“, „projekcie“, „reálne

trhy"¹ Ďalej, ani zákon o ochrane hospodárskej súťaže, na ktorý návrh opatrenia odkazuje, ani EÚ prax totiž nepoznajú možnosť **súčasného** definovania jedného tovarového trhu tak, aby podnik súčasne mal aj 100% aj menej %.

Jednoducho povedané, úlohou Úradu je zistiť, ako vyzerá objektívne existujúci skutočný tovarový trh ako súbeh ponuky a dopytu. Ak jeden trh pokrýva viacero sietí, závery o 100% podiele každého operátora sú vecne nesprávne a majú byť z návrhu vypustené. Ak sa relevantný trh rovná sieti každého operátora, tak výpočty % podielov sú bezpredmetné. Namiesto toho ako sa jasne vysporiadať s touto zásadnou otázkou, návrh opatrenia ju obchádza použitím neurčitých vyjadrení „definícia relevantného trhu č. 7 obsahuje pojmové znaky vo všeobecnej, a teda abstraktnej rovine, a ak nejaká skutočnosť naplní tieto pojmové znaky, môžeme takúto skutočnosť označiť za relevantný trh podľa danej definície“, resp. alternatívnych definícií typu „3 samostatné trhy, resp. samostatných podtrhov“, ktoré nemajú oporu ani v zákonoch ani v praxi.

Spoločnosť Slovak Telekom má za to, že bez jasného názoru Úradu na zásadnú otázku tovarového rozsahu relevantného trhu nie je možné považovať analýzu za ukončenú a je potrebné ju prepracovať; ako príklad, trhovú podiel spoločnosti Slovak Telekom vyjadrený v hlasových SIM kartách (33,53%) podľa Pokynu Komisie týkajúceho sa analýzy trhov a stanovenia významnej trhovej sily v súlade s regulačným rámcom EÚ pre elektronické komunikačné siete a služby (2002/C 165/03) zo dňa 11. 07. 2002 **trhovú silu vážne spochybňuje**.²

2.1.4 *“Pri maloobchodnej ponuke mobilných hlasových služieb zohrávajú rozhodujúcu úlohu zľavy na vlastné volania (volania do vlastnej siete) aj balíčky služieb. Ceny a štruktúra balíčkov sa líšia počtom SMS správ, MMS správ, veľkosťou prenesených MB pri mobilnom internete v spojení s výhodnými volaniami na čísla do vlastnej siete.” (str. 26)*

Návrh na zmenu: navrhujeme túto vetu vypustiť, nakoľko nezodpovedá skutočnosti.

Odôvodnenie: ponuka všetkých troch mobilných operátorov na Slovensku jasne ukazuje prioritizáciu nie zliav na volania do vlastnej siete, ale konceptu neobmedzených volaní do všetkých sietí buď v istých časových úsekoch (špička, mimo špičky), alebo bez časových obmedzení, resp. takého množstva minút, ktoré sa pre priemerného zákazníka *de facto* rovná neobmedzenému množstvu. V spoločnosti Slovak Telekom sú takýmto produktom niektoré paušály Happy,

¹ § 17

Analýza relevantných trhov

(1) Cieľom analýzy relevantných trhov je zistiť či na relevantnom trhu existuje efektívna hospodárska súťaž.

(2) Efektívnou hospodárskou súťažou sa rozumie taký stav, pri ktorom ani jeden podnik pôsobiaci na príslušnom relevantnom trhu nemá významný vplyv.

(3) Významný vplyv na relevantnom trhu má podnik, ktorý sám alebo spoločne s inými podnikmi má na tomto trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej hospodárskej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov (ďalej len „významný podnik“).

² “ In the Commission's decisionmaking practice, single dominance concerns normally arise in the case of undertakings with market shares of over 40 %...” Pokyn Komisie týkajúce sa analýzy trhov a stanovenia významnej trhovej sily v súlade s regulačným rámcom EÚ pre elektronické komunikačné siete a služby (2002/C 165/03) zo dňa 11. 07. 2002, paragraf 75.

v spoločnosti Orange sú nimi „nekonečne balíky“ pre program Wow, v spoločnosti Telefónica je to O2 Fér s extra balíčkom. Navrhujeme preto doplnenie analýzy trhu s tým, aby komplexne zohľadňovala vývoj na maloobchodnom trhu.

2.1.5 (Zásadná) „*Prekážky vstupu ďalšieho prevádzkovateľa mobilnej verejnej telefónnej siete na predmetný relevantný trh úrad rozčlenil podľa jednotlivých kategórií na strategické, ekonomické, časové a technické... Strategické bariéry: využitie frekvenčného spektra, ktoré je obmedzené a vstup ďalšieho operátora na predmetný trh je limitovaný, samotné získanie individuálneho povolenia na využívanie frekvenčného pásma je možné až po vyhlásení výberového konania, na základe ktorého mu úrad prideliť voľné frekvencie, úrad síce plánuje prideliť voľné frekvencie, ale očakáva sa, že sa tak stane najskôr koncom roka 2013, ale reálne to môže byť až v priebehu roku 2014,...*“ (str. 30)

Návrh na zmenu: navrhujeme tieto vety vypustiť, nakoľko nezodpovedajú skutočnosti.

Odôvodnenie 1: Úrad v tejto časti vôbec nezohľadnil významnú skutočnosť, ktorú ale spomína inde v návrhu opatrenia/konzultácii: na ukončovanie volania nie je nevyhnutné mať pridelené rádiové zdroje, ale postačí fungovať ako plnohodnotný virtuálny operátor, teda MVNO s tým, že kapacita rádiovkej siete by bola prenajatá na základe nie služby ukončovania volaní, ale veľkoobchodného prístupu od existujúceho operátora, ktorý frekvencie už má. Pre porovnanie, tvrdenie Úradu na tej istej strane: „...alebo odoberať veľkoobchodný prístup do takejto siete a poskytovať služby na cudzej sieti ako virtuálny operátor“, a ďalej: „Úplný virtuálny operátor je podnikom, ktorý nemá pridelené vlastné frekvencie a nevlastní ani mobilnú sieť, mobilné služby poskytuje svojim koncovým zákazníkom prostredníctvom siete reálneho mobilného operátora, má ... zmluvy o prepojení s inými operátormi a rokuje so zahraničnými operátormi o cenách roamingu.“ (str. 40) **Ak virtuálny operátor nemá pridelené vlastné frekvencie, ale má zmluvy o prepojení s inými operátormi, prečo teda Úrad tvrdí, že frekvencie sú na poskytovanie služby ukončovania volaní nevyhnutné a ich absencia je bariérou?**

Odôvodnenie 2: nad rámec argumentov uvedených hore v Odôvodnení č. 1, nepovažujeme nevyhnutnosť získat individuálne povolenie za strategickú bariéru, nakoľko každý z troch operátorov tento krok úspešne prekonal. Preto nie je možné považovať tieto administratívne úkony za skutočné bariéry. Samotný Telekomunikačný úrad prostredníctvom svojej webovej stránky konštatuje záujem zo strany potenciálnych nových hráčov. Podľa názoru spoločnosti Slovak Telekom je nekonzistentné, keď Úrad v návrhu opatrenia považuje za serióznu bariéru, a inde sám uvádza informácie o viacerých záujemcoch, ktorých takáto „bariéra“ zrejme nijako od vstupu na trh neodrádza.

2.1.6 (Zásadná) „*silná pozícia troch etablovaných mobilných operátorov na trhu, ...zotrvačnosť zákazníkov pri zmene mobilného operátora, aj vplyvom oddelení operátorov, ktorých hlavnou činnosťou je udržanie zákazníka a starostlivosť o zákazníka,*“ (str. 33)

Návrh na zmenu: navrhujeme tieto vety vypustiť, nakoľko sú neurčité a nie sú podložené skutočnou analýzou, napr. správania sa zákazníkov a porovnaním.

Odôvodnenie: „silná pozícia“ je neurčitý pojem, ktorý bez hlbšieho popisu podloženého analýzou ma pochybnú hodnotu. Oproti čomu by sa teda mala merať „sila“ operátorov? Vo všetkých porovnateľných krajinách EÚ pôsobia operátori, ktorí v podmienkach svojho konkrétneho trhu nie sú „silnejší“, ani „slabší“ ako mobilní operátori na Slovensku.

V neposlednom rade aj argument o penetrácii trhu sa javí ako účelový, nakoľko penetrácia je omnoho menej dôležitou ako saturácia. Spoločnosť Telefónica dokázala úspešne rásť na trhu, ktorý sa už v čase začiatku jej prevádzky blížil ku 90%.³

2.1.7 „...dynamika technologického vývoja a prudké zmeny v sektore elektronických komunikácií.“ (str. 33)

Návrh na zmenu: navrhujeme túto vetu vypustiť, nakoľko nezodpovedá skutočnosti.

Odôvodnenie: dynamicky technický vývoj, a to nie len v odvetví telekomunikácií, **je účinným prvkom na prevenciu bariér vstupu, jednoznačne nie bariérou.** Pre porovnanie, na dynamickom a prudko rastúcom trhu mobilných dátových zariadení – smartfónov a tabletov, koncom r. 2008, približne v čase, keď Úrad zverejnil II. analýzu relevantného trhu č. 7, bolo predané prvé mobilné zariadenie s operačným systémom Android vyvinutým spoločnosťou Google. V čase keď Úrad na základe II. analýzy ukladal povinnosť cenovej regulácie koncom 2009 - začiatkom 2010, systém Android už ako svetová dvojka ešte výrazne zaostával za svojim hlavným konkurentom od spoločnosti Apple, systémom iOS. Teraz, v čase pripomienkovania III. analýzy trhu č. 7, sa podiel tohto operačného systému na predaných smartfónoch odhaduje na tri štvrté celosvetového trhu (cca. 500 miliónov zariadení).⁴ Považujeme to za dobrú ilustráciu toho, že prudký technický vývoj je argumentom proti existencii bariér na trhu, nie však v ich prospech.

2.2 Pripomienky k časti "Povinnosti"

2.2.1 (Zásadná) „Povinnosť regulácie cien prístupu a prepojenia podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách (str. 45) ... Podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách ak úrad na základe analýzy relevantného trhu súvisiaceho s prístupom alebo prepojením podľa § 17 zistí, že na tomto trhu nie je efektívna hospodárska súťaž a uloženie jednej alebo viacerých povinností podľa § 19 až 22 nepostačuje na to, aby významný podnik určený podľa § 18 nepožadoval neprimerane vysoké alebo neprimerane nízke ceny súvisiace s prístupom alebo prepojením v neprospech koncových užívateľov, môže regulovať ceny významného podniku podľa § 12 (str. 44) ... Bez uloženia cenovej regulácie by mohli významné podniky na predmetnom trhu účtovať neprimerane vysoké veľkoobchodné ceny za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti, čo by sa v konečnom dôsledku prejavilo v neprospech koncového užívateľa.“ (str. 45)

³ Cca.86% - viď str. 287 Prílohy č.1 k 13. Implementačnej správe.

⁴ Zdroj: Wikipedia [http://en.wikipedia.org/wiki/Android_\(operating_system\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Android_(operating_system))

Návrh na zmenu: vypustiť. Spoločnosť Slovak Telekom navrhuje úplne odstrániť túto povinnosť, nakoľko, po prvé, návrh opatrenia/konzultácia neobsahujú také odôvodnenie jej uloženia, ktoré je nevyhnutné podľa Zákona, po druhé, nakoľko Úrad aj z procesného hľadiska navrhuje je uloženie v rozpore so Zákomom.

Odôvodnenie 1: Úrad v odôvodnení uloženia tejto povinnosti nespĺnil vecnú požiadavku, nepreukázal zistenie, ktoré predpokladá ustanovenie § 23 Zákona „*Ak úrad na základe analýzy relevantného trhu súvisiaceho s prístupom alebo prepojením podľa § 17 zistí, že na tomto trhu nie je efektívna hospodárska súťaž a uloženie jednej alebo viacerých povinností podľa § 19 až 22 nepostačuje na to, aby významný podnik určený podľa § 18 nepožadoval neprimerane vysoké alebo neprimerane nízke ceny súvisiace s prístupom alebo prepojením v neprospech koncových užívateľov, môže regulovať ceny významného podniku podľa § 12.*“ Úrad v návrhu opatrenia/konzultácie neuvádza objektívne a preukázateľné dôvody, **prečo uloženie jednej alebo viacerých povinností podľa § 19 až 22 nepostačuje na to, aby spoločnosť Slovak Telekom, resp. iné podniky, nepožadovala neprimerane vysoké alebo neprimerane nízke ceny.** Samotné konštatovanie „*V takomto prípade, keď každý podnik ukončuje volania smerované zo sietí iných podnikov, nie je postačujúce uloženie povinností len podľa § 19 až 22 zákona o elektronických komunikáciách, a preto úrad uložil aj povinnosť cenovej regulácie.*“ odkazuje iba na kalkuláciu trhových podielov, ktoré, ako sme poukázali v bode 2.1.3 hore, trpí veľkou logickou nekonzistentnosťou a sú v rozpore so zákonom. O to viac, že inde v návrhu opatrenia Úrad uvádza skutočnosť, ktorá pravé svedčí proti návrhu povinnosti regulácie cien prístupu a v prospech toho, že podniky na trhu vždy dokázali aj bez regulácie určiť primerané ceny za ukončovanie volaní: „*Do konca roka 2008 úrad vždy akceptoval výšku takých veľkoobchodných mobilných ukončovacích poplatkov, na ktorých sa navzájom dohodli podniky pôsobiace na predmetnom trhu, pretože tieto podniky boli určené za významné podniky, ale nemali uloženú povinnosť nákladovej orientácie a cenovej regulácie. Na začiatku roka 2009 však u niektorých podnikov pôsobiacich na predmetnom trhu nedošlo k vzájomnej dohode ohľadne veľkoobchodných ukončovacích mobilných poplatkov. Dve spoločnosti pôsobiace na predmetnom trhu, spoločnosť Orange Slovensko a Slovak Telekom, sa síce dohodli, ale tretia spoločnosť, spoločnosť Telefónica Slovakia, sa so svojimi konkurentmi nedohodla na výške týchto poplatkov.*“ (str. 36)

Ak Úrad na základe analýzy skonštatoval, že aj bez regulácie nastala dohoda o zrejme primeraných podmienkach ukončovania volaní a neuvádza žiaden dôvod, prečo by mohli významné podniky na predmetnom trhu účtovať neprimerane vysoké veľkoobchodné ceny, čo by sa v konečnom dôsledku prejavilo v neprospech koncového užívateľa, zákonné podmienky na uloženie povinnosti cenovej regulácie nie sú naplnené a táto povinnosť by nemohla byť uložená v súlade so Zákomom. Sumarizujúc, iba konštatovanie Úradu nenahrádza objektívne zistenie, ktoré predpokladá ustanovenie § 23 Zákona, o to viac, že Úrad nikde v návrhu opatrenia/analýze neuviedol, prečo uloženie jednej alebo viacerých povinností podľa § 19 až 22 nepostačuje.

Odôvodnenie 2: mimo vyššie popísaného nesúladu navrhovanej povinnosti so Zákomom sme presvedčení, že uloženie tejto povinnosti ako takej nie je v súlade so Zákomom aj z procesného hľadiska, nakoľko Úrad aj v tomto prípade navrhuje postup mimo rozsah, ktorý mu stanovuje Zákom.

V prípade, že sú splnené podmienky, ktoré ustanovenie § 23 Zákona predpokladá, Úrad môže v rozhodnutí podľa § 18 ods. 1 Zákona uložiť povinnosti výlučne podľa § 19 až 25 Zákona, teda nie je prípustné, aby v takomto rozhodnutí určoval spôsob regulácie ceny, ktorého určenie Zákon predpokladá **v samostatnom rozhodnutí o regulácii cien podľa § 12 Zákona**, a nie v rozhodnutí podľa § 18 ods. 1 Zákona,⁵ Ustanovenie § 23 Zákona „*môže regulovať ceny významného podniku podľa § 12*“, je splnomocňovacím ustanovením, na základe ktorého Úrad môže pristúpiť k regulácii cien podľa § 12 ods. 1 až 4 Zákona.

2.2.2 (Zásadná) „*Po predložení údajov významnými podnikmi na relevantnom trhu č. 7 do modelu BU LRIC – pure úrad vypočíta cenu podľa metódy BU LRIC pure. Táto metóda vychádza z prírastkových nákladov služby ukončenia volania, ktoré sú vyvolané dodatočnou prevádzkou súvisiacou so službou ukončenia volania...*“ (str. 51-52)

Návrh na zmenu: vypustiť. Spoločnosť Slovak Telekom namieta používanie modelu BU LRIC pure pre cenovú reguláciu poplatkov za ukončenie volaní v mobilných sieťach.

Odôvodnenie: v prvom rade, z odôvodnenia č.1 v bode 2.2.1 je zrejme, že potreba uloženia cenovej regulácie vôbec nie je preukázaná Úradom tak, ako to predpokladá Zákon. Ale aj ak by Úrad náležite odôvodnil potrebu uloženia cenovej regulácie v podobne nákladovej orientácii, použitie model BU LRIC pure by bolo neprimerane najmä z nasledujúcich dôvodov:

1. Samotný navrhovaný postup stanovenia ceny podľa Odporúčania č. 2009/396/ES o regulačnom zaobchádzaní s prepojavacími poplatkami v pevných a mobilných sieťach v EÚ („ďalej len „Odporúčanie“) **je podľa spoločnosti Slovak Telekom v rozpore so zásadou citovanou v § 12 ods. 5 Zákona, aby podnik mohol uplatniť všetky náklady nevyhnutne potrebné na poskytovanie služby ukončovania volania.** Citované Odporúčanie predpokladá vylúčenie veľkej časti efektívne vynaložených nákladov nevyhnutne potrebných na poskytovanie uvedenej služby. Uplatnenie len ich inkrementálnej časti je v rozpore s prístupom uplatniť všetky náklady nevyhnutne potrebné na poskytovanie služby.
2. Znemožnenie uplatnenia efektívnych nákladov prislúchajúcich k uvedenej službe okrem jasného rozporu Odporúčania s dikciou Zákona nie **je spravodlivé a odôvodniteľné ani z ekonomického pohľadu.** Ani teoretický efektívny operátor nie je schopný dlhodobo poskytovať služby pod efektívne vynakladané náklady. Preto by náklady mali byť priznávané v celej ich výške, minimálne zohľadňujúce ich výšku pri uplatnení princípu teoretickej efektívnosti. Ideálne by priznané náklady mali zohľadňovať i reálnu možnosť ich dosiahnutia, teda efektívne vynaložené náklady v reálnych podmienkach. Prístup vyplývajúci z návrhu citovaného Odporúčania je v rozpore aj so samotnými regulačnými princípmi, nakoľko *de facto* „ukladá“ nemožnosť uplatniť si efektívne náklady v ich primeranom podiele, a teda tlačí regulovaný podnik buď do vytvárania dlhodobo neudržateľnej straty podniku, alebo do ich premietnutia do maloobchodných nákladov vlastných služieb, ktoré už rovnaký

⁵ Regulácia cien je určenie alebo usmernenie výšky cien spôsobom určeným v rozhodnutí o regulácii cien.

náklad pomerne obsahujú. To ale pôsobí v presnom rozpore s cieľom regulácie a tiež skresľuje súťaž, keď znevýhodňuje podniky, ktoré poskytujú väčší objem ukončovaných volaní.

3. Uvedený postup (model BU LRIC pure) spôsobuje obmedzenie možnosti investovania zdrojov do rozvoja a inovácií potrebných na úspešné pôsobenie na trhoch elektronických komunikačných služieb, **čo je v rozpore s princípmi regulácie spočívajúcej v podpore efektívnej hospodárskej súťaže a rozvoja vnútorného trhu** podľa § 18 ods. 2 ZEK, nakoľko vlastníctvo infraštruktúry je pri takomto spôsobe regulácie v konečnom dôsledku „trestom“, keďže jej vlastníkom je zaťažený poskytovaním infraštruktúry za podnákladové ceny a zužuje sa mu tým finančný tok nevyhnutný na vybudovanie moderných sietí, v prípade mobilných sietí, hlavne náklady na prechod na technológiu LTE.
4. Cenová regulácia na základe modelu BU LRIC pure je **v rozpore s ústavným právom disponovať majetkom**, nakoľko núti podnik poskytovať službu so stratou, o to viac, že ukončenie hovorov je súčasťou prepojenia ako povinnosti, ktorá vyplýva každému podniku priamo zo ZEK. Žiaden podnik sa teda nemôže slobodne rozhodnúť službu ukončenia hovorov neposkytovať.
5. Cenová regulácia na základe modelu BU LRIC pure je **v rozpore s právom EÚ**, ako konštatoval aj Národný súd v Holandsku, keďže nástroje regulácie používané pred uplatnením Odporúčania sú s Regulačným rámcom EÚ súladné a nie je právny dôvod ich sprísňovať. Odporúčanie EK má navyše iba odporúčací charakter. V prípade rozporu s národnou legislatívou ako i Regulačným rámcom EÚ ho nemožno nekriticky aplikovať.

K možnosti určiť nákladový model už v rozhodnutí o uložení povinnosti vid' Odôvodnenie č. 2 k bodu 2.2.1 hore.

2.2.4 (Zásadná) „Na základe výsledkov predloženej opakovanej analýzy relevantného trhu č. 7 Úrad navrhuje uložiť ... Povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách.“ (str. 45)

Návrh na zmenu: vypustiť. Spoločnosť Slovak Telekom namieta uloženie povinnosti prístupu a navrhuje jej vypustenie, nakoľko Úrad nedostatočne odôvodnil nevyhnutnosť a primeranosť jej uloženia a nespĺnil ďalšie požiadavky na jej uloženie podľa Zákona.

Odôvodnenie 1: Úrad v odôvodnení uloženia tejto povinnosti nespĺnil vecnú požiadavku, nepreukázal zistenie, ktoré predpokladá Zákon v ustanovení § 22 ods. 1: *„Úrad môže uložiť významnému podniku v súvislosti s prístupom alebo prepojením povinnosť splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o prístup, na používanie určitých prvkov siete a pridružených prostriedkov a o prepojenie sietí, najmä v prípadoch, ak zistí, že odmietnutie prístupu alebo neprimerané okolnosti a podmienky by neumožnili efektívnu hospodársku súťaž na trhu pre koncových užívateľov alebo by neboli v ich záujme.“* Úrad sa v konzultovanom návrhu opatrenia totiž nezmieňuje o žiadnom prípade odmietnutia prístupu alebo o neprimeraných podmienkach prístupu, preto uloženie tejto povinnosti by bolo nezákonné. Avšak namiesto analýzy toho nakoľko takýto scenár odmietnutia je z hľadiska, jednak histórie vzťahov na trhu, aj z hľadiska jeho vývoja relevantný, Úrad len konštatuje *„Absencia tejto povinnosti by mohla dočasne či trvale úplne vylúčiť súťaž na súvisiacom maloobchodnom trhu poskytovaní verejnej telefónnej služby a spôsobiť škody nielen niektorým podnikom, ale hlavne koncovým*

užívateľom“ (str. 47). Zároveň je Úrad povinný pri ukladaní povinností podľa § 22 ods. 1 a 2 Zákona prihliadať na konkrétne špecifiká uvedené v § 22 odseku 3 Zákona, ktoré v konzultovanom opatrení neuvádza, a ani sa dokonca o nich nezmieňuje.

Odôvodnenie 2: návrh povinnosti prístupu je **veľmi neurčitý**. Vo viacerých miestach navrhovaná povinnosť je priamym kopírovaním textácie Zákona tam, kde z textácie je jasné, že Úrad by mal povinnosť ďalej špecifikovať a spresniť, napr. „*odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o prístup na používanie určitých prvkov siete*“ a „*poskytnúť špecifikované služby...*“

Odôvodnenie 3: prístupová povinnosť uvedená v bode III. „*umožniť spoločné umiestnenie alebo inej formy spoločného požívania pridružených prostriedkov*“, je povinnosťou, ktorú Zákon ukladá každému podniku podľa § 67 Zákona za splnenia tam uvedených podmienok. V zmysle § 67 ods. 4 Zákona Úrad túto povinnosť môže uložiť až následne po tom, ak sa podniky nedohodnú a o uložení tejto povinnosti prebehli konzultácie. Keďže predpoklad o nepristúpení na dohodu medzi podnikmi nie je naplnený, Úrad nemôže uložiť túto povinnosť.

2.2.5 „*úrad navrhuje uložiť podnikom s významným vplyvom ... Povinnosť transparentnosti prístupu a prepojenia podľa § 19 zákona o elektronických komunikáciách.*“ (str. 44)

Návrh na zmenu: vypustiť. Spoločnosť Slovak Telekom namieta uloženie povinnosti zverejňovať (ponechať zverejnenú) referenčnú ponuku na prepojenie a navrhuje jej vypustenie.

Odôvodnenie: Úrad v návrhu opatrenia neuvádza aký existujúci alebo aspoň dôvodne predpokladaný problém by táto povinnosť mala riešiť. Nie sme si vedomí žiadnych sťažností na to, že spoločnosť Slovak Telekom neposkytovala všetky primerane potrebné informácie pri rokovaní o prepojení mobilných sietí, a preto považujeme návrh uloženia tejto administratívne náročnej povinnosti za neprimeraný, a teda nezákonný.

2.2.6 „*úrad navrhuje uložiť podnikom s významným vplyvom ... Povinnosť nediskriminácie prístupu a prepojenia.*“ (str. 44)

Návrh na zmenu: vypustiť. Spoločnosť Slovak Telekom namieta uloženie povinnosti, nakoľko nediskriminácia pri ukončovaní volaní je povinnosťou, ktorá priamo zo zákona platí pre každý podnik.

Odôvodnenie: § 27 ods. 3 Zákona priamo ukladá podnikom povinnosť sprístupniť prepojenie verejných sietí „*v obvyklých bodoch prepojenia a v kvalite, ktorá nie je horšia ako prevádzkovanie verejnej siete pre vlastnú potrebu podniku alebo poskytovanie verejnej siete a služby podniku v postavení ovládanej osoby alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať.*“ Nakoľko v mobilných sieťach ukončenie volaní je takmer jedinou reálne využívanou formou prepojenia, uloženie *ex-ante* povinnosti nediskriminácie nad rámec všeobecne platnej povinnosti nediskriminácie priamo zo Zákona je zbytočná a neprimeraná. O to viac, že Úrad v návrhu opatrenia/analýze nespomína žiadnu reálnu sťažnosť na diskriminačné podmienky prepojenia.

2.2.7 „Uloženie všetkých navrhovaných povinností má za cieľ zabezpečenie otvorenej a funkčnej súťaže na súvisiacom maloobchodnom trhu hlasových volaní, zefektívnenie konkurenčného prostredia a potlačenie protisúťažného správania nielen na relevantnom trhu č. 7, ale aj na súvisiacom maloobchodnom trhu verejnej telefónnej služby (str. 53)

Návrh na zmenu: spoločnosť Slovak Telekom navrhuje úplne vypustiť túto konštatáciu.

Odôvodnenie: Úrad v citovanej časti akoby naznačuje existenciu súťažných problémov na maloobchodnom trhu, ktorý **nebol nijako v návrhu opatrenia/analýze posudzovaný** a nevychádza zo žiadnych skutočných zistení či nálezov. Takto proklamované „závery“ Úradu sú v zjavnom a príkrom rozpore napr. s Implementačnými správami Európskej Komisie, ktoré konštatujú skutočnú konkurenciu,⁶ výnos na minútu na úrovni priemeru EÚ⁷ a výnos na zákazníka hlboko pod priemerom EÚ.⁸

V prípade akýchkoľvek otázok alebo nejasností sme plne k dispozícii.

Slovak Telekom, a.s.
Ing. Martin Čechák
Manažér národných regulatórnych záležitostí

⁶ „...three players competing in the market. ... The market players appear to exert competitive pressures, and in fact, the retail prices have decreased in 2009“ Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Progress report on the single European electronic communications market 2009 (15th report) sec(2010)630, Volume 1 Commission staff working document. „The mobile market continues to show dynamism, the mobile penetration was 117.2% in October 2011, with retail competition and the latest mobile operator continuing to gain market share.“ Slovakia 2011, Telecommunication Market and Regulatory Developments. Commission Services working document, issued as part of the Scoreboard 2012.

⁷ „The average retail price per minute ... corresponds to the EU average“ Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Progress report on the single European electronic communications market 2009 (15th report) sec(2010)630, Volume 1 Commission staff working document.

⁸ „The Slovak figure of € 252 is below the EU average of € 323.“ Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Progress report on the single European electronic communications market 2009 (15th report) sec(2010)630, Volume 1 Commission staff working document.